

Plastavfallet skapar stora problem för haven och deras ekosystem och djur.

FOTO: TOMMY SVENSSON

MITT EUROPA

Wikström: Det krävs gemensamt motstånd mot plastnedskräpningen

CECILIA WIKSTRÖM

En alldeles för stor del av den plast som används i dag hamnar till sist i världshaven. Där skapar plastavfallet stora problem för både djur och ekosystem under de 10 till 400 år som det tar för plasten att brytas ner.

BERäkningar som EU-kommissionen gjort visar att mängden plast i världshaven kommer att vara större än all fisk sammanlagt år 2050 om utvecklingen fortsätter i samma takt. Det är dags att intensifiera arbetet med att minska nedskräpningen, både lokalt, nationellt, på EU-nivå och globalt. Det är dags att vi rannsakar våra livsvanor och hittar hållbara alternativ till plasten.

I våra lanserade EU-kommissionen en europeisk plaststrategi, den första av sitt slag, för att motarbeta det miljöhot som plast utgör. Strategin innebär bland annat att alla plastförpackningar i EU ska var återvinningsbara år 2030, att användningen av de tio vanligaste engångsplastartiklarna, såsom sugrör, tops, tallrikar och bestick, ska förbjudas och att mikroplaster måste begränsas. Mikroplaster kan till exempel hittas i vissa tandkrämer och smink. Dessutom föreslog EU-kommissionen också att en ny plastavgift på cirka 80 öre per kilo icke återvunnen plast ska införas. Förhoppningsvis kommer dessa förslag att

EU-kommissionens kraftfulla initiativ kommer inte en dag för tidigt.

leda till en signifikant reduktion av de 150 000 till 500 000 ton plastavfall från EU-länder som årligen hamnar i haven.

Vissa länder har redan vidtagit flera viktiga åtgärder för att skapa en plastfri framtid. I länder så som Sverige och Storbritannien erbjuder de flesta affärer inte längre gratis plastpåsar när man har handlat något. I Frankrike, och i de belgiska regionerna Bryssel och Vallonien förbjuds numera de flesta butiker att ge ut plastpåsar. Rwanda, Taiwan, Bangladesh, Kenya och delar av Indien har antagit liknande platspaseförbud.

EU-kommissionens kraftfulla initiativ kommer inte en dag för tidigt. Men samtidigt som vi begränsar plastanvändningen inom unionen, så behöver vi ta fler stora steg för att förhindra att miljöförstörelsen fortgår globalt.

EU behöver ge forskare och innovatörer de bästa förutsättningarna att ta fram ekologiska alternativ till dagens plaster. Parallellt med detta måste metoder utvecklas och förfinas för att samla upp den plast som redan har hamnat i haven.

Dessutom måste händer sträckas ut till de länder i världen som skräpar ner mest. Vi ska komma ihåg att tacklandet av klimatutmaningarna började nå framgång först när frå-

gan lyftes till den högsta internationella nivån och frågan diskuterades i återkommande internationella forum. Det är dags för havsmiljöfrågor att få samma utrymme och uppmärksamhet.

EU, som världens största biståndsgivare, kan dessutom göra mycket mer för att stödja projekt runt om i världen som arbetar med hållbar utveckling. Det pågår redan en del mindre EU-finansierade projekt, såsom i Bangladesh där EU ger lån till småföretagare som vill starta plaståtervinningsfabriker, och i Filippinerna där det pågår projekt för att återvinna fiskerät. Projekt finns också där fiskare som fångar upp och lämnar in plast som hamnat i deras fiskerät och lämnar in dem till återvinning får betalt för sitt reningsarbete.

Vi ska inte glömma den viktiga rollen som vårt civilsamhälle spelar i arbetet med att rädda våra världshav från att drunkna i plast. Till skillnad från EU, som utgår från ekonomiska styrmedel och lagstiftning, så mobiliserar civilsamhällets olika aktörer medborgare genom bland annat utbildning, kampanjer, forskning och uppsamlingsarbete. Dessa typer av aktioner från grupper och organisationer i civilsamhället ger mig hopp. För förändring skapar vi bara tillsammans. Vi måste komma ihåg att det är allas vårt uppdrag att bevara vår natur och verka för en hållbar, frisk planet.

CECILIA WIKSTRÖM

är EU-parlamentariker för Liberalerna.

PERSONVALSKAMPANJER

Slit och flit borde stå högre i kurs än kändisskap

Parti före person. Ungefär så kan man beskriva den partipolitiska kulturen i Sverige. Så vad händer när personer, och inte partier, drar rösterna?

BSist men inte minst började ytterligare en del av valresultatet räknas – personkryssen. De kryss som väljare valt att sätta på kandidater till kommun, lands-ting och riksdag ser ut att färdigställas i helgen. Den som tror att dessa kryss inte har någon betydelse för valresultatet har fel, i vissa fall är kryssen det som ytterst avgör vilka företrädare som kommer in i våra offentliga församlingar.

Det räcker med att betrakta systemet för att förstå att det fortfarande är partierna som kollektivt beslutande enhet som är överordnade. För att bli personvald, genom att kryssa sig förbi någon på valbar plats, krävs fem procent av ditt partis personkryss i din valkrets du kandiderar. Det kan låta lite men med tanke på att långt ifrån alla väljare kryssar, så krävs det ändå en ganska markant del av väljarna kryssar i kandidatens namn.

Men så finns det fall där kandidater i eget namn har goda chanser att kryssa sig förbi. Detta val finns bland annat två fall i Moderaterna – Ann Heberlein, före detta lektor i etik, debattör och författare och Richard Herrey, mest känd för den trevliga schlagerdången Diggilo Diggiley. Heberlein stod på plats åtta på riksdagslistan i valkretsen Skåne södra och Herrey kandiderar i Stockholms län och står på plats 15 på riksdagslistan. Deras kändisskap – Heberlein är dessutom profilerad i samhällsdebatten – har gjort att vissa spår att de har goda utsikter att kryssa sig in. Men när rösträkningen nu leder mot sitt slut verkar inte så vara fallet.

I detta läge infin-ner sig eftertanken. Att människor ”utifrån” partierna söker sig dit och vill engagera sig för att förändra i det partiets

anda är givetvis positivt. Men det går inte att förneka att det finns en naturlig konflikt mellan den starka kollektiva sammanslutningen i form av ett parti och starka personer som enskilda kandidater för ett parti.

Är det exempelvis rimligt att kända namn får ganska höga placeringar på listor utan ett så värst långt partigen-gagemang bakom sig? Samtidigt är det upp till partierna att internt avgöra hur listorna ser ut, och att ha förtroende för att Moderaterna i detta fall agerat på det sätt de lokala delarna av partiet ansåg bäst avseende listplacering av Herrey och Heberlein.

I skrivande stund är valkretsen Skåne Södra färdigräknat och trots att Heberlein samlar nära 4 procent av kryssen lyckas hon inte ta sig över spärren som behövs för att kryssa sig in. Men uppenbart är att hennes namn dragit många kryss, och kanske till och med röster. Detta kan givetvis partiet se som en fördel.

Att premieras för god tjänst i partier låter ofta föräldrat, som att man måste koka kaffe i ett decennium för en plats i kommunfullmäktige. Att politiska partier ofta präglas av interna konflikter är inte heller någon hemlighet. Men det finns också något i partikulturen som ofta gynnar samhället och demokratin, nämligen att erfarenhet, hårt arbete och olika perspektiv belönas och tillåts komma fram.

Bara för att man är en god debattör, eller för den delen artist, betyder inte att man kommer bli en bra lagstiftare. Att vara engagerad i ett parti en längre tid är dock en god skola för att bli det.

I en tid där partierna tappar allt fler medlemmar, och allt färre sympatiserar med ett visst parti, är det extra viktigt att slit och flit internt belönas och att partiorganisationerna själva inte blir sprängbräddor för kändisar som vill ha politisk karriär eller broilers som ser engagemanget som en väg till framgång.

Ann Heberlein

FOTO TT